

Sygn. akt V U 1067/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Romuald Kompanowski

Protokolant Anna Werner-Dudek

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2014 r. w Kaliszu

odwołania M. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 26 sierpnia 2014 r. Nr (...)

w sprawie M. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie ubezpieczenia

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 26 sierpnia 2014 r. znak (...) w ten sposób, że stwierdza, że A. N. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 4 marca 2014 r. z tytułu współpracy z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą u płatnika składek M. N..

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 sierpnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w O. stwierdził, iż A. N. zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako osoba współpracująca u płatnika M. N. prowadzącego pozarolniczą działalność gospodarczą, nie podlega ubezpieczeniom społecznym takich osób od dnia 4 marca 2014 r. wskazując, iż zgłoszenie do ubezpieczenia miało na celu obejście prawa.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył M. N. wnosząc o zmianę decyzji i objęcie A. N. ubezpieczeniem społecznym osób współpracujących przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 4 marca 2014 r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Wezwana do sprawy A. N. przychyliła się do odwołania.

Sąd ustalił, co następuje:

Poza sporem pozostaje, iż M. N. prowadzący od stycznia 2014 r. firmę (...) w K. oraz A. N. pozostają w związku małżeńskim i prowadzą wspólnie gospodarstwo domowe. W związku z tą działalnością M. N. podlega ubezpieczeniom społecznym osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą od najniższej podstawy wymiaru składek dla tej kategorii ubezpieczonych. W ramach zgłoszonej działalności gospodarczej, M. N. świadczył usługi w zakresie

transportu drogowego towarów. W okresie styczeń – maj 2014 r. sprzedaż netto usług wyniosła kwotę 17 922 zł. Mimo takiego poziomu sprzedaży działalność w tym okresie przyniosła stratę. Rozliczenia podatkowe firmy prowadziło biuro rachunkowo – księgowo.

/bezsporne/

Z dniem 4 marca 2014 r. odwołujący zgłosił do ubezpieczeń społecznych obowiązkowych oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego swoją żonę A. N.. Udział żony w czynnościach związanych z prowadzoną przez M. N. polegał na prowadzeniu rozmów z klientami w czasie gdy wykonywał on przewóz towarów, śledzeniu ruchu zleceń, przyjmowaniu nowych zleceń, wystawianiu faktur. Dostarczała także wystawione faktury do biura rachunkowego.

(dowód: zeznania odwołującego, zeznania zainteresowanej, faktury w aktach ZUS)

Zgłoszenie odwołującej do ubezpieczeń zostało dokonane od podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 3 500 zł.

/bezsporne/

W chwili zgłoszenia do ubezpieczenia, zainteresowana była w 7 miesiącu ciąży.

/bezsporne/

Ustalając powyższy stan faktyczny sąd dał wiarę zeznaniom odwołującego oraz zeznaniom zainteresowanej. Sąd dał wiarę dokumentom: deklaracjom podatkowym, fakturom, umowie najmu samochodu.

Sąd dokonując ustaleń faktycznych oparł się na zeznaniach odwołującego, zainteresowanej, a także na dokumentach zgromadzonych w toku postępowania przed organem rentowym.

Dowody osobowe korespondują z dowodami z dokumentów. W toku postępowania nie zostało wykazane, by zebrana przez organ rentowy dokumentacja dotycząca udziału zainteresowanej w prowadzonej przez jej męża działalności usługowej, została sporządzona na potrzeby uzyskania zabezpieczenia w razie ciąży i macierzyństwa. Sąd nie ma żadnych podstaw by kwestionować autentyczność dokumentów. Nie wskazują na to cechy fizyczne, nie można ich także podważyć z powodu sprzeczności z innymi dowodami. ZUS nie wykazał się inicjatywą dowodową.

Po sformułowaniu przez stronę procesu cywilnego twierdzeń o faktach, jeżeli są one sporne winno nastąpić powołanie dowodów. Dopiero udowodnione fakty podlegają subsumcji pod konkretny przepis prawa. Tymczasem organ rentowy poprzestał na własnych twierdzeniach, nie przedstawił natomiast żadnego konkretnego dowodu, z którego wynikałoby, że zgłoszenie do ubezpieczenia osoby współpracującej zostało dokonane dla pozoru. Zgodnie z ogólną regułą dowodową przewidzianą w art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Przepis ten nie stanowi jednak samodzielnej podstawy prawnej rozstrzygnięcia sprawy (zob. orz. SN z 10 listopada 1997 r., I PKN 375/97, OSNAPiUS 1998, Nr 18, poz. 537). Wspomniana reguła pozostaje bowiem w związku z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego o dowodach (zob. L. Morawski, Ciężar dowodu - niektóre problemy dowodowe, SC, t. XXXII, Warszawa-Kraków 1982, SC 1982, t. XXXII, s. 189 i nast.).

Stosownie do treści art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.; orz. SN z 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSN 1997, Nr 6-7, poz. 76, z glosą aprobowaną A. Zielińskiego, Pal. 1998, Nr 1-2, poz. 204).

W obecnym stanie prawnym rzeczą Sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia

sprawy (art. 232 k.p.c.). Jeśli zatem strony nie dostarczają Sądowi potrzebnych dowodów lub niejasno formułują swoje twierdzenia Sąd nie jest władny „wyręczać” strony w tym zakresie z urzędu. Jest to realizacja zasady, zgodnie z którą „Sędzia powinien orzekać według twierdzeń i dowodów stron”. Istotą zmian procedury cywilnej, które weszły w życie 5 lutego 2005 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 172, poz. 1804) nie jest odejście od dążenia do wykrycia prawdy, ale przerwienie ciężaru jej dociekania na strony (zob. M. Sanitko – Pleszko „Kodeks postępowania cywilnego po nowelizacji, dodatek do MoP Nr 20/2004, str. 2).

W świetle powyższego uznać należy, że Zakład nie zdołał udowodnić swoich twierdzeń co do pozorności zgłoszenia zainteresowanej do ubezpieczeń społecznych.

Sąd zważył, co następuje:

W myśl przepisu art. 6 ust 1 pkt 5, art.12 ust 1, art.13 pkt 2 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osoby z nimi współpracujące podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia działalności do dnia zaprzestania. Osoby takie, w myśl uregulowania zawartego w art. 11 ust. 2 ustawy, podlegają dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu.

Definicję osoby współpracującej zawiera przepis art. 8 ust. 11 cytowanej ustawy. W myśl zawartej tam regulacji za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność, uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej. Powyższy zakres nie obejmuje osób, z którymi została zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Powyższe unormowanie oznacza, iż dla osób prowadzących działalność gospodarczą, zasadniczo momentem wskazującym na rozpoczęcie działalności gospodarczej jest uzyskanie wpisu do ewidencji podmiotów gospodarczych i podjęcie czynności zmierzającej do uzyskania przychodu. Końcowym momentem takiej działalności będzie jej fizyczne zaprzestanie bez perspektywy w najbliższym czasie jej ponownego rozpoczęcia. W takich warunkach osoba prowadząca działalność gospodarczą podlegać będzie ubezpieczeniu od momentu zgłoszenia działalności w ewidencji aż do jej wyrejestrowania. Dla osób współpracujących z osobami prowadzącymi taką działalność należących do kręgu osób objętych dyspozycją przepisu art. 8 ust. 11 ustawy, momentem zasadniczym będzie podjęcie czynności leżących w zakresie prowadzonej działalności.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy uzasadnia istnienie skutecznie podejmowanych przez zainteresowaną czynności, ułatwiających prowadzenie przez odwołującego działalność usługowej. Odwołujący bowiem z racji kierowania pojazdami niejednokrotnie nie miał możliwości prowadzenia rozmowy z klientem. Zupełnie pozbawiony był możliwości podejmowania decyzji co do wyboru trasy. Te elementy działalności usługowej z pełnym powodzeniem mogła realizować zainteresowana.

Brak było w analizowanym stanie faktycznym elementów wskazujących na pozorną zgłoszenia do ubezpieczenia, jeżeli – co wynika tak z zeznań odwołującego, zeznań zainteresowanej, dokumentów podatkowych – zainteresowana wykonywała pracę.

Brak było również elementów wskazujących na działanie odwołującego i zainteresowanej w celu obejścia prawa, co prowadziłoby do uznania omawianej czynności za nieważną.

Zgodnie bowiem z przepisem art.58 § 1 kc czynność prawna jest nieważna, gdy pozostaje w sprzeczności z ustawą albo ma na celu jej obejście. W piśmiennictwie prawniczym przyjmuje się, że przez czynność prawną podjętą w celu obejścia ustawy należy rozumieć czynność prawną, co prawda dozwoloną, podjętą jednak z intencją osiągnięcia skutku zakazanego przez prawo bądź też realizującą cel sprzeczny z prawem. Ważność porozumienia opartego na takiej czynności ocenia się wedle przesłanek z chwili zawierania porozumienia. Brak jest podstaw aby osobom tym przypisać znowę w celu uzyskania przez zainteresowaną świadczeń wynikających z ciąży i macierzyństwa.

Takim wnioskom przeczą realizowane czynności faktyczne zawierające się w zakresie obowiązków związanych z pomocą przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Zatem podjęcie współpracy i stosowne do tego zgłoszenie osoby współpracującej do ubezpieczeń społecznych nie było podyktowane jedynie zamiarem uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego skoro realizowany był cel gospodarczy. Ubocznie należy stwierdzić, iż każdym takim czynnościom towarzyszy perspektywa uzyskania świadczeń chorobowych na wypadek czasowej niezdolności do pracy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, zaskarżona decyzja podlegała zmianie jak w sentencji wyroku.